

Sinnrika vardagsidéer

Årets första dag. Nordosten driver diagonala ispikar in över land. En ilsken, lokal snöby dränker lejet i svirrande, blöt bomull. Tungt, nästan rytmiskt tuggar den grönsvarta Östersjön sönder eftermiddagens stillhet. Färgglada, svedda pappremсор, minnen av gårdagens smattrande final, rasslar fastblåsta av stormbyarna mot ett staket.

Vid lejets norra hårnålskurva ligger en lockande pralin i rosa trä, ett av Vitemölles äldsta hus fö.

Här köpte kosmopoliterna Karin och Otto Ehrich i slutet av 40-talet fastigheten, som blev lejets första sommarhus. Familjen ville bo i Lund och gjorde en resa med bil runt Skåne. Otto Ehrich, som sedan andra världskrigets slut livnärde sig som konstnär, hade en säregen blick för miljöer, såg storheten i Vitemölla och köpte huset vid Lejegatan.

Idag, nyårsdagen 2004, tar sonen Hans Ehrich emot.

– Jag minns, som var det igår, när vi på slingrande grusvägar med bil tog oss från Lund till Vitemölla, hur vi barn i baksätet spanade efter havet när vi närmade oss Vitaby via Attusa. Då var resan tvärs över Skåne ett äventyr som t o m kunde innebära åksjukekänningar.

Huset vid Lejegatan har stannat i familjens ägo och utgör fortfarande en synnerligen viktig bas i Hans liv. Med fingertoppskänsla och utmejslad stilkänsla har han format om huset och lyckats skapa en total enhet av alla kvadrat- och kubikmeter. Här brusar historiens hundraåriga vingslag bland moderna, fräcka accenter. Här speglar gammalt och nytt sig i varandra. En enkel Ösmospis utlovar hetta, ett ljuvligt, underskönt badrum garanterar njutbart varmt långbad eller uppfriskande kall avrivning under ljuskronans sken.

Det är inte att ta miste på att Hans Ehrich är fullblodsestet, men på ett lågmält, ödmjukt sätt. Här skryter inga inredningsdetaljer. Här ingår

allt i ett rogvande konglomerat där plastens användbarhet skattas lika med de patinerade trädetaljerna. Här blommar Beethovens Pastoral-symfoni.

Vi läppjar milt Lady Gray-té ur vida koppar. Från väggarna håller Wäinö Aaltonens finstämda porträtt av mamma Karin och BIP:s fenomenala porträtteckning av pappa Otto oss sällskap alltmedan Aaltonens brons, föreställande den unge Hans själv, vaket spejar ut över den mullrande Östersjön.

– Tiden i Lund blev kort och vi flyttade till Schweiz. Vi bodde i München och Barcelona, men när sommarlovet kom packades bilen och nosen vändes mot Vitemölla varje år. Att resa från södra Europa med full sommar i en DKW cabriolet med klen tvåtaktsmotor till Skåne lagom till Kiviks Marknad blev

ett sätt att tänja på sommaren. När så hösten började anas här i norr återvände vi söderut och körde än en gång ikapp sommaren! Detta var en fantastisk upplevelse, som präglade hela mitt liv. Idag är ju rutinerna de omvända eftersom jag flyttar mellan arbetet i Stockholm och österlensommaren.

Min far var en god pragmatiker. Han talade nio språk, men kanske var hans fenomenala minne det som allra mest imponerade. Räkna med att han var hart när omöjligt att lura! Han mindes på ordet exakt vad som sagts! Vid många förhandlingar förvånades folk över att pappa inte använde sig av anteckningar.

Han hade en bred bildning, humaniora, vetenskap och var en stor konstsamlare. Han var elev hos världsberömda Karl Schmidt-Rot-

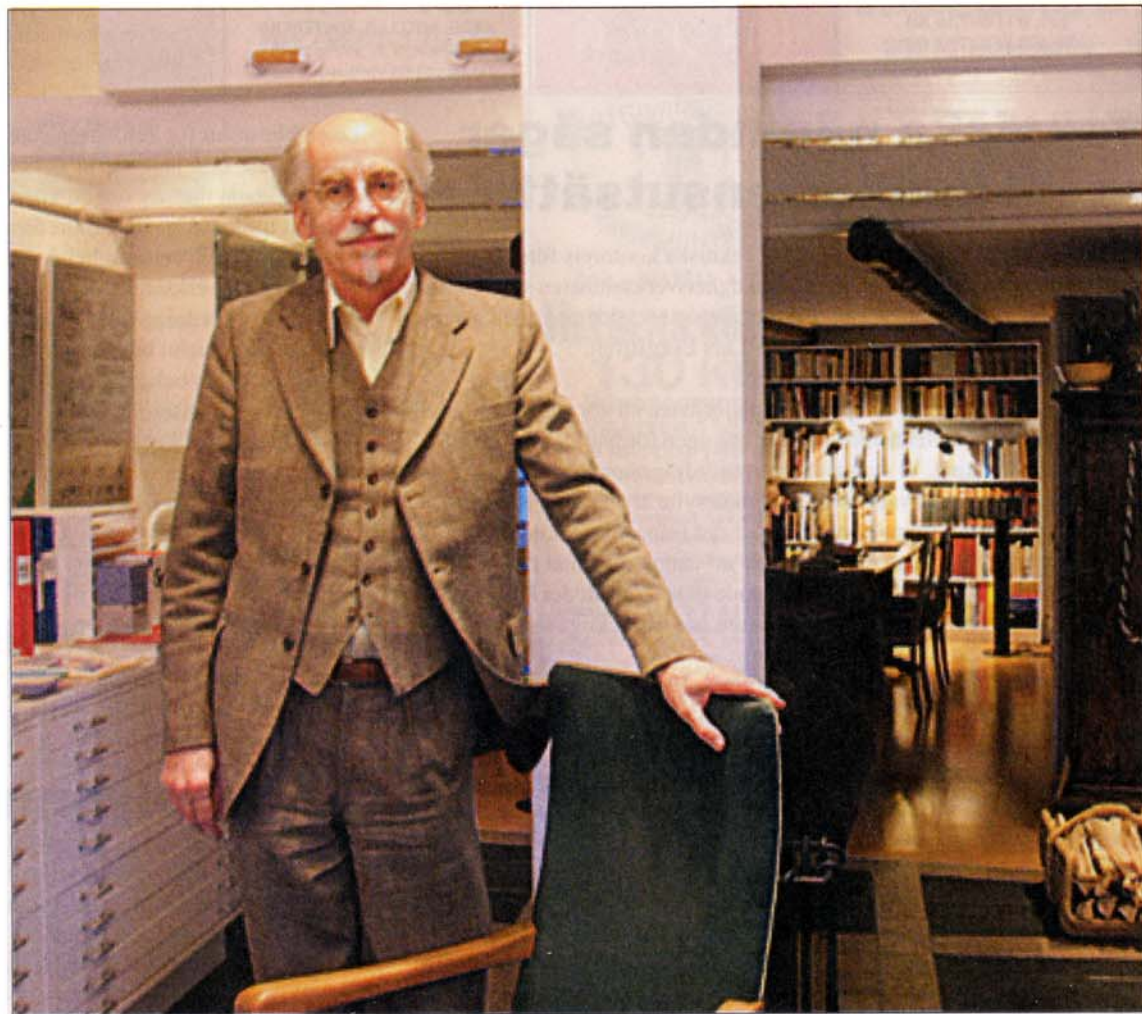
luff, expressionisten, medlemmen av Brückegruppen.

Schmidt-Rotluff klassades av nazisterna som "entarteter Künstler" och belades småningom med totalt måleriförbud.

Min pappa var med om den stora konstauktionen i Luzern 1937 där mängder av de enligt nazisterna "fördärliga" konstverk som visats i München vid den beramade utställningen, såldes. Pappa ropade in en del verk. Hans radikala konstsyn fick förmodligen honom att avstå från köp av impressionistiska mästerverk av t ex Matisse och Picasso!

Han ropade däremot in den tyska expressionismens kanske mest berömda praktverk, Römisches Stilleben av Schmidt-Rotluff

Tänk, den tavlan hängde här i Vitemölla många, många år innan pappa skänkte den till Brücke Mu-

seum i Berlin-Dahlem.

– Visst var jag bortskämd, men på ett sätt som jag verkligen uppskattade. Jag fick lära mig många språk, uppleva många spännande miljöer, njuta av god konst och god litteratur, men att flytta ikring och ständigt byta hem, skola och kamrater var många gånger svårt och tungt.

Mina sista gymnasieår tillbringade vi i Rom, en helt fantastisk tid! Jo, visst blev jag bortskämd men inte bortklemad.

Hela tiden fanns så huset i Vitemölla som en fast punkt att återvända till.

Rummet längst i väster var under alla år Ottos arbetsrum, men då endast hälften så stort! Här har Hans byggt till och skapat en rogivande arbetsmiljö där moderna datorer samsas med möbler av omiskännlig Carl Malmstentouch.

– Jo, den här furustolen gjorde Carl Malmsten på beställning av min far och det blev bara det exemplaret, säger Hans med ett leende.

Vi provsitter och kan lugnt konstatera att sextio år för en sådan stol inte är någon ålder.

Minnesgoda läsare kommer ihåg att vi i ÖM för några veckor sedan beskrev en modern stol vid namn Vitemölla, en hopfällbar konstruktion signerad A & E Design.

A står för Tom Ahlström och E står för, just det, Hans Ehrich.

– Tom och jag träffades på Konstfack. Vi var mycket olika, men beslutade ändå att starta företaget A&E Design, ett beslut ingen av oss behövt ångra.

I 35 år har vi arbetat med allehanda produkter. Vi har varit med och formgivit mer än 300 produkter, varav flera som många av oss använder dagligdags.

Som nystartad firma fick vi en uppdragsgivare, måleriproduktföretaget Anza, som trodde på oss och som sedan dess varit trogen kund.

Säkerligen är det inte många som förknippar penslar och måleriutensilier med produktdesign, men likafullt har vi ritat såväl penslar som spacklar, skrapor och knivar som Anza säljer idag. Och då har vi inte bara tillfört färg och form utan även funktion, ergonomi och tillverkningstänkande.

Vi skapade de första penslarna som har ett skaft som möjliggör två

olika grepp, ett precisionsgrepp och ett fullhandsgrepp, som man lätt kan byta mellan för att undvika att man blir trött i handen.

Kanske är vår allra mest omtalade produkt diskborsten i polypropenplast, som vi utformade och Jordan lanserade 1974.

I Regeringens vackra programskrift *Framtidsformer: Handlingsprogram för arkitektur, formgivning och design* finns diskborsten med som ett förnämligt exempel på god design.

Vi saxar följande ur handlingsprogrammet:

”Formgivning och design har stor betydelse för den ekonomiska utvecklingen och för industriella framgångar inte minst på exportmarknaden. Allt högre krav ställs idag på identitet och funktion hos de föremål som säljs på denna marknad. Det är därför angeläget att svensk design internationellt förknippas med en tydlig och genomtänkt identitet och att svenskt näringsliv inriktar sina ansträngningar på att utnyttja designen som ett viktigt konkurrensmedel. En målmedveten stimulans av efterfrågan på god form genom en satsning på produktutveckling, information och marknadsföring är av vikt för tillväxt och kvalitet inom formområdet.”

Avsnittet i handlingsprogrammet illustreras med en helsidesbild av A&E:s fällstol Stockholm II, som finns på mer än 220 museer världen över. Den används att sitta på, men ingår också i många museers permanenta utställningar av designföremål. Pallen, som inte bara är en genial sittplats, utan som fungerar som stå- och promenadstöd, har fått den internationella utmärkelsen The Red Dot, Best of the Best.

Framgångarna internationellt har föt inneburit att Hans Ehrich numera sitter i just The Red Dot:s jury.

A&E har ytterst målmedvetet och framgångsrikt arbetat med produktkategorin handikapphjälpmedel.

– Jo, Tom och jag sa tidigt att vi inte på sätt eller vis ville slösa vår tid på flärd- och modedesign, utan lägga vår energi på insatser som kunde få social betydelse.

Det finns många, många exempel på att A&E:s satsning burit frukt.

Nya stolen Vitemölla kombinerar mycket av företagets grundläggande

värderingar och tankar. Stolen med pall och bord är lysande exempel på sinnrik, funktionell lösning med en suverän modellivslängd. Här finns inga stereotypiska drag som kan leda till visuell utnötning.

Stolen, som naturligtvis måste ses och provas, har för sitt överkomliga pris förbluffande hög kvalitet på många plan. Utan tvekan kommer denna produkt att sprida namnet Vitemölla över världen! Redan här ansedda engelska möbeldedjan Habitat tagit Vitemölla till sig och även över there finns hugade spekulanter i kolossalformat!

– Svensk industridesign har rykte om sig att skapa hyfsade, hederliga och välfungerande saker, vilket kan vara nog så svårt, Men för att

en produkt ska hävda sig måste den vara originell, ha en själ som får den att lyfta och det är inte lätt!

Detta får naturligtvis inte ske på bekostnad av den redan uppnådda funktionsgraden. Aldrig får man hemfalla åt att backa utvecklingsprocessen för att göra ett tillägg som gör produkten originell slår Hans fast, som dessutom hyllar reflektionens värde.

– Idag undviker jag att göra saker så fort att jag får göra om dem!

Mörkret har smugit in från öster. Vågbröten skymtar ljusa.

Gör inte saker så snabbt att du tvingas göra om dem..

Fast ett besök på Vitemölla gör vi gärna om.

Text och foto: BO OLSSON

